

Wspomnienie o śp. Profesorze Michale Wasilewskim (1947–2015)

Michał Wasilewski rozpoczął studia na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Warszawskiego w 1965 roku. W trakcie trzeciego semestru przeniósł się na Wydział Zootechniczny Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, który ukończył w 1972 r., broniąc pracę magisterską pod tytułem „Wzrost i rozwój dzikich kaczek krzyżówek w warunkach fermowych”. W tym samym roku podjął pracę zawodową w Instytucie Biologicznych Podstaw Hodowli Zwierząt Wydziału Zootechnicznego SGGW. Podczas pięciu lat pracy w Instytucie uczestniczył w badaniach dotyczących metod doskonalenia wolierowej hodowli bażanta. W roku 1981 uzyskał stopień doktora nauk rolniczych na podstawie pracy „Udział zmienności genetycznej w kształtowaniu wybranych cech użytkowych bażantów” wykonanej pod kierunkiem profesor Marii Radomskiej. Od roku 1978 pracował w Katedrze Zoologii Leśnej i Łowiectwa Wydziału Leśnego SGGW na stanowisku asystenta. W trakcie 38 lat pracy na Wydziale Leśnym uzyskał stopień doktora habilitowanego (2002) a w roku 2004 został zatrudniony na stanowisku profesora SGGW. Od roku 2002 do grudnia 2015 był kierownikiem Samodzielnego Zakładu Zoologii Leśnej i Łowiectwa. Badania prowadzone przez Profesora Wasilewskiego, podczas pracy na Wydziale Leśnym, koncentrowały się na ekologii ptaków i ssaków łownych, problemach nowoczesnej gospodarki łowieckiej oraz wpływu zagrożeń cywilizacyjnych na populacje zwierząt. Profesor zajmował się również problematyką dynamiki liczebności i organizacji przestrzennej wsiedlanych zajęcy oraz wpływie barier ekologicznych na populacje zwierząt. W ostatnich latach pracy naukowej koncentrował się na zagadnieniu ograniczenia negatywnego wpływu infrastruktury i ruchu kolejowego na dziko żyjące zwierzęta.

Profesor Michał Wasilewski był kierownikiem, koordynatorem i wykonawcą 10 projektów badawczych, autorem ponad 60 publikacji, członkiem ośmiu Rad i Komisji Naukowych. Miał znaczące osiągnięcia dydaktyczne, prowadząc wykłady i ćwiczenia na Wydziale Zootechnicznym, Leśnym, Rolnictwa i Biologii oraz Międzywydziałowym Studium Ochrony Środowiska. Poza macierzystą uczelnię przekazywał swoją wiedzę studentom Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, pracownikom Lasów Państwowych oraz członkom Polskiego Związku Łowieckiego. Był opiekunem ponad 100 prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich. Pod Jego kierunkiem z sukce-

sem zakończyły się dwa przewody doktorskie, troje doktorantów miało zaplanowane obrony na rok 2016. Czterokrotnie został uhonorowany nagrodą JM Rektora SGGW, w 1985 roku był nominowany do nagrody Ministra Edukacji Narodowej, został również odznaczony Złotym Medalem za Długoletnią Służbę.

Przez 39 lat był członkiem Koła Łowieckiego „Basior”, pełniąc kolejno funkcje sekretarza, łowczego i od 13 lat prezesa. Jego ulubionym terenem łowieckim były Lasy Rogowskie oraz Mazury. Odznaczał się wysokim poziomem etyki łowieckiej oraz chęcią do dzielenia się swoim doświadczeniem z młodszymi myśliwymi. Przykładał bardzo dużą wagę do kultywowania łowieckich tradycji i języka. Nie był jednak kolekcjonerem, zdobyte przez Niego trofea zdobią zbiory naukowo-dydaktyczne SGGW oraz kaplicę św. Huberta w kościele w Rogowie. Oprócz łowiectwa Jego pasją było wędkarstwo i grzybobranie.

Odszedł niespodziewanie przed Świętami Bożego Narodzenia, pogrążając w smutku wszystkie bliskie Mu osoby. Miał wiele planów na przyszłość: budowa domu, publikacje naukowe, wyprawy łowieckie i wędkarskie.... *Niech Mu Knieja Wiecznie Szumi.*

Publikacje Profesora Michała Wasilewskiego

Gibes Cz., **Wasilewski M.** 1973. Obserwacje nad wzrostem i rozwojem dzikich kaczek krzyżówek w warunkach fermowych (*Anas platyrhynchos* L.). *Zeszyty Naukowe AR w Warszawie, Zootechnika* 9: 84–96.

Gibes Cz., **Wasilewski M.**, Łukaszewicz M. 1974. Ocena wartości użytkowej stada bażantów hodowlanych w PGR Malczewo. *Zeszyty Naukowe AR w Warszawie, Zootechnika* 10: 181–192.

Wasilewski M. 1975. Rozpoznawanie płci jednodniowych piskląt bażantów. *Łowiec Polski* 6: 7–8

Gibes Cz., **Wasilewski M.** 1976. Analiza wartości użytkowej stada bażantów hodowlanych w PGR Malczewo. *Zeszyty Naukowe SGGW-AR w Warszawie, Zootechnika* 12: 163–170.

Gibes Cz., **Wasilewski M.**, Mróz A. 1977. Badania porównawcze 3 linii bażantów. *Zeszyty Naukowe SGGW-AR, Zootechnika* 13: 251–262.

- Gibes Cz., **Wasilewski M.**, Piech I. 1977. Wpływ inbrodu na wartość użytkową bażantów. *Prace i Materiały Zootechniczne* 12: 63–71.
- Gibes Cz., **Wasilewski M.**, Gawroński L. 1977. Korelacje fenotypowe wybranych cech użytkowych bażantów. *Zeszyty Naukowe SGGW-AR, Zootechnika* 13: 263–271.
- Gibes Cz., Małecka G., **Wasilewski M.** 1979. 10-cio letnie badania nad doskonaleniem metod hodowli bażantów. *Darż Bór* 1: 26–34.
- Gibes Cz., **Wasilewski M.**, Małecka G., Wieńszczak M. 1980. Wpływ różnych sposobów kojarzenia na wartość użytkową bażantów. *Zeszyty Naukowe SGGW-AR, Zootechnika* 16: 71–86.
- Gibes Cz., **Wasilewski M.**, 1981. Wpływ inbrodu na wartość użytkową bażantów. Aktualne Problemy Aviarnej Genetyki. III Celostatne Sympozjum s Medzinarodnu Ucastou. Smolenice 3–5 kwietnia, Czechoslovakia: 213–224.
- Wasilewski M.** 1984. Udział zmienności genetycznej w kształtowaniu wybranych cech użytkowych bażantów. *Prace i Materiały Zootechniczne* 33: 71–83.
- Wasilewski M.** 1984. Dorobek placówek naukowych prowadzących badania naukowe nad zwierzyzną łowną w Polsce, w: Sympozjum Łowieckie z okazji 60-lecia Polskiego Związku Łowieckiego. Wydawnictwo AGH: 92–102.
- Wasilewski M.** 1986. Population dynamics of pheasants near Rogów, Central Poland. *Ekologia Polska* 34: 669–680.
- Wasilewski M.** 1986. Territories of pheasant cocks in breeding season. *Ekologia Polska* 34: 681–688.
- Wasilewski M.** 1986. Sytuacja ekologiczna zajęcy w środkowej Polsce. *Łowiec Polski* 11, 12: 20–21.
- Wasilewski M.** 1987. Bażant, w: Badania nad zwierzyzną w Polsce w latach 1981–1985, w: Sprawozdanie z realizacji problemu MR-II-19 – Optymalizacja gospodarki populacjami niektórych gatunków zwierzyny. Wydawnictwo SGGW-AR, Warszawa: 60–62.
- Wasilewski M.** 1989. Bilans populacji zajęcy w łowiskach Centralnej Polski. Międzynarodowe seminarium – Zając i jego bytowanie w warunkach współczesnego rolnictwa. Zielonka k. Poznania (materiały konferencyjne).
- Dudziński W., **Wasilewski M.** 1989. Ocena liczebności zajęcy w łowisku polno-leśnym. Międzynarodowe seminarium – Zając i jego bytowanie w warunkach współczesnego rolnictwa. Zielonka k. Poznania (materiały konferencyjne).
- Wasilewski M.** 1990. Bilans populacji zajęcy w środkowej Polsce. *Łowiec Polski* 10: 8–9.
- Wasilewski M.** 1991. Population dynamics of the European hare *Lepus europaeus* Pallas 1778 in central Poland. *Acta Theriologica* 36: 267–274.
- Goszczyński J., **Wasilewski M.** 1992. Predation of foxes on a hare population in central Poland. *Acta Theriologica* 37: 329–338.
- Dzięciołowski R., **Wasilewski M.** 1992. Czy selekcja poprawia jakość poroży jeleni. *Łowiec Polski* 3: 7–8.
- Goszczyński J., **Wasilewski M.** 1993. Wpływ lisów na liczebność zajęcy. *Łowiec Polski* 8: 14–15.
- Dzięciołowski R., Goszczyński J., **Wasilewski M.**, Babińska-Werka J. 1993. Effect of reducing red deer *Cervus elaphus* density on population parameters and habitat, in: Proceedings of the XXI IUGB Congress. Halifax, Canada Vol. 2: 243–248.
- Dzięciołowski R., Goszczyński J., **Wasilewski M.**, Babińska-Werka J. 1995. Numbers of red deer in the Słowiński National Park, Poland. *Acta Theriologica* 40: 45–51.
- Dzięciołowski R., **Wasilewski M.**, Goszczyński J., Babińska-Werka J. 1995. Occurrence of lactation in red deer *Cervus elaphus*. *Acta Theriologica* 40: 295–301.
- Wasilewski M.** 1995. Preferencje pokarmowe jeleni jako wskazówka do projektowania składu gatunkowego drzewostanu, w: Pro-
ekologiczny model leśnictwa. Wydawnictwo Fundacja-Rozwój SGGW: 51–55.
- Goszczyński J., **Wasilewski M.** 1995. Predation of foxes on a hare population in Central Poland, in: Hare (Zając). International Symposium, Czempin'92. Ed. Polish Hunting Association: 269–273.
- Wasilewski M.** 1995. Environmental correlates of coccidiosis in hare population, in: Hare (Zając). International Symposium, Czempin'92. Ed. Polish Hunting Association: 332–341.
- Dzięciołowski R., Babińska-Werka J., **Wasilewski M.**, Goszczyński J. 1996. Physical condition of red deer in a high density population. *Acta Theriologica* 41: 93–105.
- Dzięciołowski R., Goryńska W., Leśkow J., Łabudzki L., **Wasilewski M.** 1996. Relationships between red deer population performance and certain habitat parameters. *Folia Forestalia Polonica Series A- Forestry* 38: 57–76.
- Dzięciołowski R., **Wasilewski M.**, Przypaśniak J. 1996. Habitat use by red deer stags, in: Proceedings of the XXII IUGB Congress, Sofia: 217–224.
- Dzięciołowski R., Kossak S., **Wasilewski M.**, Przypaśniak J., Wawrzyniak P. 1996. Estimating numbers and structure of red deer population in the Białowieża Forest. in: Biodiversity Protection of Białowieża Primeval Forest. Eds. P. Paschalis, S. Zajączkowski. Fundacja Rozwój SGGW, Warszawa: 77–90.
- Wasilewski M.** 1998. Telemetryczne badania saren. *Brać Łowiecka* 3: 16–17.
- Wasilewski M.** 1998. Czy warto wprowadzić bażanty. *Brać Łowiecka* 4: 14–15.
- Dzięciołowski R., **Wasilewski M.**, Przypaśniak J. 1998. Home ranges of roe deer (*Capreolus capreolus* L.) inhabiting fine-grained landscape. *Gibier Faune Sauvage (Game Wildlife)* 15: 555–563.
- Dzięciołowski R., **Wasilewski M.**, Przypaśniak J., Wawrzyniak P. 1999. Recent changes in European hare (*Lepus europaeus*) population dynamics in Poland. Proceedings of the XXIV IUGB Congress, Thessaloniki, Greece: 401–408.
- Dziedzic R., Dzięciołowski R., Bresiński W., **Wasilewski M.**, Flis M., Wójcik M., Beeger S., Olszak K., Czyżowski P., Przypaśniak J., Wawrzyniak P. 2000. Charakterystyka populacji zajęcy w wybranych obszarach Polski w latach 1997–1999, w: II Konferencja – Zwierzyna drobna jako element bioróżnorodności środowiska przyrodniczego. Włocławek.
- Dziedzic R., Dzięciołowski R., Bresiński W., **Wasilewski M.**, Flis M., Wójcik M., Beeger S., Olszak K., Czyżowski P., Przypaśniak J., Wawrzyniak P. 2000. Wpływ czynników środowiskowych na dynamikę liczebności i pozyskanie zajęcy w latach 1989–1999, w: II Konferencja – Zwierzyna drobna jako element bioróżnorodności środowiska przyrodniczego. Włocławek.
- Wasilewski M.** 2001. Wpływ mozaiki polno-leśnej na sposób użytkowania terenu przez sarny *Capreolus capreolus* (Linnaeus, 1758). Wydawnictwo SGGW, Warszawa. (rozprawa habilitacyjna).
- Wasilewski M.** 2003. Czynniki redukujące pogłowie zwierzyny drobnej – drapieżniki, w: Poradnik zagospodarowania łowisk polnych i gospodarowania podstawowymi gatunkami zwierzyny drobnej. Ed. Ryszard Dzięciołowski. Wydawnictwo Łowiec Polski, Warszawa: 64–72.
- Wasilewski M.** 2007. Drapieżnictwo a zwierzyna drobna, w: Nauka łowiectwu. Część I. Kryzys zwierzyny drobnej i sposoby przeciwdziałania (red. T. Motyl.). Wydawnictwo Mazowsze: 34–38.
- Misiorowska M., **Wasilewski M.** 2007. Badania nad efektywnością wsiedleń zajęcy z hodowli zagrodowej, w: Nauka łowiectwu. Część II. Zającowi na ratunek. (red. T. Motyl) Wydawnictwo Mazowsze: 119–125.

- Misiorowska M., **Wasilewski M.** 2008. Spatial organisation and mortality of released hares – preliminary results. *Annales Zoologici Fennici* 4: 286–290.
- Babińska-Werka J., Nasiadka P., **Wasilewski M.** 2008. Odstraszanie zwierząt za pomocą urządzeń UOZ-1. *Technika Transportu Szybnowego* 5–6: 57–61.
- Nasiadka P., Werka J., **Wasilewski M.** 2009. Reakcja zwierzyny na sygnały dźwiękowe z UOZ-1 – wstępne wyniki badań. *Głos Lasu*: 13–15.
- Wasilewski M.**, Babińska-Werka J., Nasiadka P. 2009. Akustyczne i optyczne metody ograniczające śmiertelność zwierząt na torach kolejowych, w: Materiały konferencyjne „Nowoczesne technologie w realizacji projektów inwestycyjnych transportu kolejowego”. Jurata, 5–7 maja 2009: 37–50.
- Wasilewski M.**, Werka J., Jasińska K. 2010. Akustyczne i optyczne metody ochrony zwierząt na torach kolejowych – wnioski z badań monitoringowych, w: Materiały konferencyjne „Nowoczesne technologie w realizacji projektów inwestycyjnych transportu kolejowego”. Jurata: 43–57.
- Wasilewski M.** 2011. Sarna *Capreolus capreolus*, w: *Łowiectwo* (red. R. Dzięciołowski, M. Flis). *Łowiec Polski*, Warszawa: 128–140.
- Wasilewski M.** 2011. Łowieckie plany hodowlane, w: *Łowiecki Podręcznik Selekcjonera* (red. R. Dziedzic). Oficyna Wydawnicza Forest, Józefów: 48–56.
- Wasilewski M.** 2011. Metody oceny liczebności zwierzyny, w: *Łowiecki Podręcznik Selekcjonera* (red. R. Dziedzic). Oficyna Wydawnicza Forest, Józefów: 48–56.
- Misiorowska M., **Wasilewski M.** 2012. Survival and causes of death among released brown hares (*Lepus europaeus* Pallas, 1778) in Central Poland. *Acta Theriologica* 57: 305–312.
- Werka J., **Wasilewski M.**, Krauze-Gryz D., Jasińska K. 2013. Monitoring urządzeń do ochrony zwierząt – wyniki eksperymentu z wyłączonymi urządzeniami UOZ-1, w: Materiały konferencyjne „Nowoczesne technologie w realizacji projektów inwestycyjnych transportu kolejowego”. Jurata: 159–166.
- Werka J., **Wasilewski M.**, Krauze-Gryz D., Jasińska K., Kwaśny Ł. 2014. Kolizje dziko żyjących zwierząt z pociągami na sieci kolejowej PKP PLK, w: Materiały konferencyjne „Nowoczesne technologie w realizacji projektów inwestycyjnych transportu kolejowego”. Jurata: 159–166.
- Jasińska K., Werka J., Krauze-Gryz D., **Wasilewski M.** 2014. Urządzenia akustyczne UOZ-1 sposobem na ograniczenie kolizji z udziałem zwierząt na torach kolejowych. *Sylwan* 158: 143–150
- Babińska-Werka J., Krauze-Gryz D., **Wasilewski M.**, Jasińska K. 2015. Effectiveness of an acoustic wildlife warning device using natural calls to reduce the risk of train collisions with animals. *Transportation Research Part D* 38: 6–14.

Jakub Gryz

Instytut Badawczy Leśnictwa, Zakład Ekologii Lasu

j.gryz@ibles.waw.pl

Dagny Krauze-Gryz

Wydział Leśny, SGGW w Warszawie,

Samodzielny Zakład Zoologii Leśnej i Łowiectwa